

УДК 338.246:502

Корнелюк Ольга,

к.е.н., доцент,

кафедра міжнародних економічних відносин

та управління проєктами,

Волинський національний університет імені Лесі Українки,

м. Луцьк, Україна

ol-lu@ukr.net

ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Україна, перебуваючи в стані складної і виснажливої війни, зберігає стійке прагнення до європейської інтеграції як шляху для зміцнення своєї економіки та політичної стабільності. В умовах війни усвідомлення необхідності поглиблення євроінтеграції лише посилилось, як і розуміння важливості трансформаційних перетворень та виконання вимог як кандидата на членство в ЄС. У цьому контексті впровадження циркулярної економіки стає одним з напрямків вирішення екологічних проблем, дефіциту ресурсів і створення нових економічних можливостей.

Впровадження циркулярної економіки узгоджується з цілями сталого розвитку та екологічною політикою Європейського Союзу, відповідає пріоритетам ЄС щодо зеленого переходу. Імплементация циркулярних бізнес моделей може допомогти Україні гармонізувати свої стандарти та законодавство з правилами ЄС. Запроваджуючи та просуваючи кругові практики, Україна демонструє свою відданість гармонізації зі стандартами та правилами ЄС, що є важливим для її перспектив європейської інтеграції [1].

Створення стійких та стабільних економічних моделей, які передбачають ефективне використання обмежених ресурсів підвищує економічну стійкість країни та зменшує залежність від імпорту

ресурсів. Зменшення залежності від імпортової сировини може підвищити економічну стійкість країни перед обличчям триваючої війни та економічної нестабільності. Це може не лише підвищити економічну стійкість України, але й сприяти її енергетичній безпеці та зменшити її вразливість до коливань на світових ринках ресурсів. Циркулярна економіка спрямована на зменшення використання ресурсів та відходів, що сприяє вирішенню проблем навколишнього середовища, таких як забруднення та управління відходами, що може допомогти Україні виконати вимоги щодо зменшення викидів та забруднення довкілля, адже узгодження з європейськими екологічними стандартами та правилами є одним із ключових критеріїв для набуття членства в ЄС.

Впровадження циркулярних моделей стимулює розвиток інновацій та нових технологій, що може стати фактором зростання конкурентоспроможності українських підприємств на європейському ринку. Також це може створити нові робочі місця в таких секторах, як переробка відходів, відновлювана енергетика та стале управління ресурсами. Перехід до циркулярної економіки також сприятиме модернізації промислового сектору України, зробивши його більш конкурентоспроможним і приведеним у відповідність до регуляторних стандартів ЄС, що є позитивним для полегшення торгових відносин з європейськими ринками та може покращити загальні економічні показники країни. Інтеграція принципів циркулярної економіки позитивно впливатиме на конкурентоспроможність українських товарів, оскільки попит на стійкі та екологічно чисті продукти продовжує зростати. Це, у свою чергу, може відкрити нові можливості для торгівлі та співпраці з країнами-членами ЄС, сприяючи економічному зростанню та інтеграції України до спільного європейського ринку [2; 3].

Незважаючи на потенційні переваги, існують також виклики, пов'язані з переходом до циркулярної економіки в Україні. Обмежена інфраструктура, недостатня обізнаність і потреба в технологічному прогресі є тими перешкодами, які необхідно подолати. Війна та

економічна нестабільність створюють додаткові бар'єри для впровадження широкомасштабних сталих ініціатив [4]. Дії для підтримки переходу до циркулярної економіки включають надання економічних і фінансових стимулів для сталих практик здійснення економічної діяльності, інвестування в дослідження та розробки інноваційних технологій і співпрацю з міжнародними партнерами для обміну передовим досвідом і технологіями. Співпраця з ЄС та іншими міжнародними партнерами матиме вирішальне значення в цьому відношенні. Розвиток циркулярної економіки може бути підтриманий міжнародними партнерами, включаючи Європейський Союз, що може надати фінансову та технічну допомогу Україні. Крім того, співпраця з міжнародними організаціями та іншими країнами необхідна для обміну позитивним досвідом використання успішних циркулярних практик та ресурсозберігаючими технологіями.

Україна також має зосередитися на освіті та підвищенні обізнаності про переваги циркулярної економіки, щоб забезпечити широке розуміння відповідального споживання та екобезпечного сталого виробництва. Для цього потрібно розробляти освітні кампанії та навчальні програми для поширення сталих практик і принципів циркулярної економіки серед суб'єктів бізнесу і населення в цілому [5]. Вирішальне значення для забезпечення успішного впровадження циркулярної економіки в Україні має зміцнення нормативно-правової бази та виконання законодавства про охорону навколишнього середовища. Це вимагатиме координації роботи уряду та співпраці із зацікавленими сторонами.

Впровадження циркулярної економіки в Україні може суттєво вплинути на її євроінтеграційні перспективи в умовах війни та економічної нестабільності. Застосовуючи принципи циркулярної економіки та сталого розвитку, Україна може підвищити свою економічну стійкість, полегшити узгодження з стандартами ЄС і створити нові можливості для зростання та розвитку. Попри стримуючі чинники та перешкоди, для України важливо визначити

перехід до циркулярної економіки як частину свого стратегічного порядку денного сталого розвитку та європейської інтеграції.

Список використаних джерел:

1. Павліха Н. В., Корнелюк О. А. Циркулярна модель як інноваційна система відновлення конкурентоспроможності регіонів і територіальних громад в Україні у воєнний і повоєнний періоди. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Економічні науки*. 2023. Вип. 3(103). С. 179-193. DOI : <http://doi.org/10.31713/ve3202317>

2. Корнелюк О. А. Напрямки впровадження циркулярної економіки в деревообробній промисловості в контексті сталого розвитку. *Бізнес-навігатор : науково-виробничий журнал*. 2024. Вип. 1 (74). С. 191-197. DOI : <https://doi.org/10.32782/business-navigator.74-32>

3. Корнелюк О.А. Інноваційні бізнес-моделі та проєкти циркулярної економіки. *Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень*: Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. Луцьк, ВНУ, 2022. 134 с. С. 125-127. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22331>

4. Tsymbaliuk I. Assessment of business risks under conditions of war. *Rebuild Ukraine: справа всього цивілізованого світу*: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (Луцьк, 15 березня 2023 р.). / За заг. ред. Н. В. Павліхи. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. С. 70-73. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22218>

5. Цимбалюк І. О., Павліха Н. В. Інклюзивна економіка: шлях до соціальної рівності та економічного розвитку : монографія / Волинський національний університет імені Лесі Українки, Лабораторія проєктів та ініціатив. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 320 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/23405>